

У Х В А Л А
ДРУГОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Венгжин Ірини Анатоліївни щодо відповідності Конституції України (конституційності) абзацу першого частини сьомої статті 118 Земельного кодексу України

м. К и ї в
8 вересня 2022 року
№ 92-2(II)/2022

Справа № 3-58/2022(146/22)

Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у складі:

Сліденко Ігор Дмитрович (голова засідання),
Головатий Сергій Петрович (доповідач),
Лемак Василь Васильович,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Венгжин Ірини Анатоліївни щодо відповідності Конституції України (конституційності) абзацу першого частини сьомої статті 118 Земельного кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Головатого С.П. та дослідивши матеріали справи, Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а :

1. Венгжин Ірина Анатоліївна як суб'єкт права на конституційну скаргу (далі – Заявниця) звернулася до Конституційного Суду України з клопотанням (вх. № 18/146 від 15 серпня 2022 року) визнати таким, що не відповідає

Конституції України (є неконституційним), абзац перший частини сьомої статті 118 Земельного кодексу України (далі – Кодекс).

Оспорювані приписи Кодексу встановлюють таке: „Відповідний орган виконавчої влади або орган місцевого самоврядування, який передає земельні ділянки державної чи комунальної власності у власність відповідно до повноважень, визначених статтею 122 цього Кодексу, розглядає клопотання у місячний строк і дає дозвіл на розроблення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки або надає мотивовану відмову у його наданні. Підставою відмови у наданні такого дозволу може бути лише невідповідність місця розташування об'єкта вимогам законів, прийнятих відповідно до них нормативно-правових актів, генеральних планів населених пунктів та іншої містобудівної документації, схем землеустрою і техніко-економічних обґрунтувань використання та охорони земель адміністративно-територіальних одиниць, проектів землеустрою щодо впорядкування територій населених пунктів, затверджених у встановленому законом порядку“ (абзац перший частини сьомої статті 118).

На думку Заявниці, абзац перший частини сьомої статті 118 Кодексу не відповідає частині першій статті 13, частині другій статті 14, частинам першій, другій статті 24, частині першій статті 47, статті 48 Конституції України.

Обґрунтовуючи свою позицію щодо неконституційності оспорюваних приписів Кодексу, Заявниця посилається на приписи Конституції України, Кодексу, Закону України „Про Державний земельний кадастр“, Доповідь про правовладдя, ухвалену Європейською Комісією „За демократію через право“ (Венеційська Комісія) на її 86-му пленарному засіданні, яке відбулося 25–26 березня 2011 року, CDL-AD(2011)003rev, на рішення Європейського суду з прав людини, практику застосування Верховним Судом оспорюваних приписів Кодексу, а також на судові рішення в її справі.

2. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів випливає таке.

2.1. Заявниця у травні 2017 року звернулася до Дрогобицького міськрайонного суду Львівської області з позовом до Дрогобицької міської ради Львівської області (далі – Рада), у якому просила: визнати протиправним і скасувати підпункт 4.1 пункту 4 рішення Ради „Про відмову у наданні дозволів на виготовлення проектів відведення земельних ділянок, у затвердженні проекту відведення та надання в оренду земельної ділянки, у затвердженні матеріалів технічної документації щодо встановлення (відновлення) меж земельної ділянки в натурі (на місцевості)“ від 20 грудня 2016 року № 528 (далі – Рішення № 528); зобов’язати Раду повторно розглянути заяву від 14 березня 2014 року щодо виділення Заявниці земельної ділянки орієнтовною площею 0,10 га для будівництва та обслуговування жилого будинку, господарських будівель та споруд за зазначеною в заяві адресою; зобов’язати Раду надати Заявниці дозвіл на розроблення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки за зазначеною в заяві адресою; зобов’язати Раду подати до суду першої інстанції звіт про виконання рішення суду в частині повторного розгляду заяви щодо виділення земельної ділянки за зазначеною в заяві адресою та в частині надання Заявниці дозволу на розроблення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки в місячний строк із часу набрання рішенням законної сили; визнати незаконним та нечинним рішення Ради «Про затвердження „Положення про порядок виділення громадянам земельних ділянок для індивідуального житлового будівництва“ у відведеному кварталі забудови відповідно до Детального плану території в районі вулиці Паркової у місті Дрогобичі» від 3 жовтня 2017 року № 871 (далі – Рішення № 871).

Дрогобицький міськрайонний суд Львівської області рішенням від 11 вересня 2018 року позов задовольнив частково: визнав протиправним і скасував підпункт 4.1 пункту 4 Рішення № 528 щодо відмови у передачі Заявниці безоплатно у власність земельної ділянки; зобов’язав Раду повторно розглянути заяву Заявниці від 14 березня 2014 року щодо виділення земельної ділянки орієнтовною площею 0,10 га для будівництва та обслуговування жилого будинку, господарських будівель; зобов’язав Раду подати до Дрогобицького

міськрайонного суду Львівської області звіт про виконання рішення суду в частині повторного розгляду заяви в місячний строк із часу набрання рішенням законної сили.

У задоволенні решти позовних вимог Дрогобицький міськрайонний суд Львівської області відмовив, і Заявниця в цій частині оскаржила рішення суду першої інстанції до суду апеляційної інстанції.

2.2. Восьмий апеляційний адміністративний суд постановою від 30 січня 2019 року рішення Дрогобицького міськрайонного суду Львівської області від 11 вересня 2018 року в частині відмови в задоволенні позовних вимог Заявниці щодо визнання незаконним і нечинним Рішення № 871 скасував та ухвалив нову постанову, якою закрит провадження у справі в цій частині, в іншій частині – залишив без змін рішення Дрогобицького міськрайонного суду Львівської області від 11 вересня 2018 року.

Заявниця оскаржила до суду касаційної інстанції рішення судів першої та апеляційної інстанцій у частині відмови в задоволенні позовної вимоги щодо зобов'язання Ради надати Заявниці дозвіл на розроблення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки.

2.3. Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду постановою від 27 травня 2021 року касаційну скаргу Заявниці задовольнив: рішення Дрогобицького міськрайонного суду Львівської області від 11 вересня 2018 року й постанову Восьмого апеляційного адміністративного суду від 30 січня 2019 року в частині відмови в задоволенні позову скасував і ухвалив у цій частині нове рішення, яким зобов'язав Раду надати Заявниці дозвіл на розроблення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки за зазначеною в заяві адресою.

2.4. Заявниця в листопаді 2021 року звернулася до суду касаційної інстанції із заявою про встановлення судового контролю за виконанням постанови

Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду від 27 травня 2021 року, де просила зобов'язати Раду протягом тридцяти днів подати звіт про виконання судового рішення.

Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду ухвалою від 16 грудня 2021 року заяву про встановлення судового контролю за виконанням зазначеної постанови задовольнив і зобов'язав Раду протягом тридцяти днів із дня отримання цієї ухвали подати звіт про виконання постанови суду касаційної інстанції від 27 травня 2021 року.

Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду ухвалою від 31 січня 2022 року прийняв звіт Ради про виконання постанови суду касаційної інстанції від 27 травня 2021 року.

2.5. Заявниця в лютому 2022 року повторно звернулася до Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду із заявою, де просила повторно зобов'язати Раду подати протягом тридцяти днів звіт про виконання судового рішення і накласти штраф на міського голову міста Дрогобича за невиконання судового рішення відповідно до статті 382 Кодексу адміністративного судочинства України.

У заяві зазначено, що Заявниця після ухвалення на її користь судового рішення неодноразово зверталася до Ради із заявами про надання дозволу на розроблення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки. Рада рішенням від 14 січня 2022 року № 986 надала Заявниці дозвіл на розроблення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки за зазначеною в заяві адресою. Водночас рішенням 22 грудня 2021 року № 953 Рада надала дозвіл на розроблення проекту землеустрою щодо відведення тієї самої земельної ділянки іншій особі.

На думку Заявниці, рішення Ради від 14 січня 2022 року № 986 свідчить про формальне, неналежне виконання судового рішення, яке не створює умов для отримання у власність бажаної земельної ділянки.

Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду ухвалою від 25 травня 2022 року, яка є остаточним судовим рішенням у справі Заявниці, у задоволенні клопотання про встановлення судового контролю за виконанням постанови Верховного Суду від 27 травня 2021 року відмовив, зазначивши, що „стаття 118 Земельного кодексу України встановлює вичерпний перелік підстав для відмови у наданні дозволу на розробку проекту землеустрою, серед яких відсутня така підстава, як надання дозволу на розробку проекту землеустрою іншій особі на ту ж саму земельну ділянку. Аналіз статей 116, 118 ЗК України вказує на те, що місцева рада не має права визначати пріоритетність того чи іншого заявника на стадії надання дозволу на розробку проекту землеустрою на одну й ту ж саму земельну ділянку. У даному випадку надання такого дозволу вказує на відсутність обтяжень щодо бажаної земельної ділянки і ще не означає позитивного рішення місцевої ради про передачу у власність цієї земельної ділянки після виготовлення проекту землеустрою. <...> рішення місцевої ради про надання третій особі дозволу на розробку проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки у власність не встановлює обмежень щодо реалізації заявником права на отримання у встановленому законом порядку цієї земельної ділянки“.

3. Розв'язуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Згідно із Законом України „Про Конституційний Суд України“ у конституційній скарзі має міститись обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих приписів) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга вважається прийнятною за умов її відповідності вимогам, визначеним, зокрема, статтею 55 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

3.1. Заявниця, обґрунтовуючи твердження щодо невідповідності абзацу першого частини сьомої статті 118 Кодексу Конституції України, посилається на практику Верховного Суду щодо застосування цих приписів Кодексу та зазначає, що „Верховний Суд в ситуації надання дозволу на розробку проекту землеустрою двом окремим громадянам щодо однієї і тієї ж земельної ділянки по різному трактує та застосовує абзац 1 частини 7 статті 118 Земельного кодексу України“. Однак висловлення незгоди із застосуванням судами оспорюваних приписів Кодексу не можна вважати обґрунтуванням тверджень щодо їх неконституційності.

Крім того, «забезпечення сталості та єдності судової практики є основоположною функцією Верховного Суду (частина перша статті 36 Закону України „Про судоустрій і статус суддів“), яку не може здійснювати інший орган державної влади, зокрема Конституційний Суд України» [абзац четвертий пункту 8 мотивувальної частини Рішення Конституційного Суду України (Другий сенат) від 22 червня 2022 року № 6-р(II)/2022].

3.2. Обґрунтовуючи свою позицію щодо невідповідності абзацу першого частини сьомої статті 118 Кодексу частині другій статті 14, частині першій статті 47, статті 48 Конституції України, Заявниця твердить, що „надання <...> дозволу на розроблення проекту землеустрою щодо відведення уже сформованої та зареєстрованої в Державному земельному кадастрі земельної ділянки, якій присвоєно кадастровий номер, порушує <...> конституційне право на отримання у власність земельної ділянки для будівництва та обслуговування житлового будинку (частина 2 статті 14 Конституції України), <...> на будівництво житла (частина 1 статті 47 Конституції України) та <...> на достатній життєвий рівень для себе і своєї сім'ї, що включає, зокрема, житло (стаття 48 Конституції України)“.

Таким твердженням Заявниця висловлює незгоду з рішенням Ради від 14 січня 2022 року № 986, що його ухвалено за наслідками розгляду її заяви.

Однак висловлення такої незгоди не можна вважати обґрунтуванням неконституційності абзацу першого частини сьомої статті 118 Кодексу.

Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України також зважає на те, що надання дозволу на розроблення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки є лише однією зі стадій процесу безоплатного передання земельних ділянок із земель державної або комунальної власності в приватну власність, якою цей процес не завершується. Унаслідок надання дозволу на розроблення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки право приватної власності на таку земельну ділянку не виникає. З огляду на це, твердження Заявниці про неконституційність оспорюваних приписів Кодексу та про те, що порушено її конституційні права, ґрунтуються на припущенні, що спірну земельну ділянку не буде передано у власність Заявниці.

3.3. Аналіз змісту конституційної скарги та долучених до неї документів і матеріалів дає підстави для висновку, що Заявниця, твердячи про неконституційність абзацу першого частини сьомої статті 118 Кодексу, висловила незгоду з результатами правозастосування та остаточним судовим рішенням, ухваленим у її справі. В основі аргументації Заявниці лежить її припущення, що спірну земельну ділянку не буде передано в її власність. Означене не є обґрунтуванням тверджень щодо неконституційності абзацу першого частини сьомої статті 118 Кодексу.

Отже, Заявниця не дотримала вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 58, 61, 62, 77, 83, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту

Конституційного Суду України Друга колегія суддів Другого сенату
Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Венгжин Ірини Анатоліївни щодо відповідності Конституції України (конституційності) абзацу першого частини сьомої статті 118 Земельного кодексу України на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Другої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ДРУГА КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**